

Cena prouneraty:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 120.
Miesięcznie „ 40.
za roznośnienie
3.00 fen. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 135.
Miesięcznie „ 45.
Poza Łodzią egz. 2.10
W Ameryce 1/2 dolar.
miesięcznie.

**Pamiętajcie
o żołnierzu
w okopie.**

KALENDARZYK
Sobota Prota i Jacka
Niedziela, Imienia N. M. P.
Poniedziałek, Eugenji P.

REDAKCJA
w ŁODZI
Al, Keściuszki Nr 41
TELEFON 28.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota, dnia 11 września 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń, ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i opłat do administracji nie odpowiada

CENA OGŁOSEN: Przed tekstem mk. 4 w tekście mk. 5 za tekstem 3 mk. nakładki mk. 5 za wiersz petytowy Drobne ogłoszenia 40 fen. za wyraz; Komunikaty mk. 3.— Ogłoszenia zamieszczone 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przy niżej ogłoszenia i nakładki tylko na 2, 4, lub 6 lamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha Klesk.

Dziś zatwierdzone zostaną warunki pokoju.

(Od wł. koresp.)

Warszawa 11/9. Rada obrony Państwa dziś zatwierdzi o godzinie 4 i pół warunki pokoju i ustali ostatecznie skład delegacji. Dziś już jest jednak pewnem, że przewodnictwem obejmie nadal poseł Dąbski. Wyjazd nastąpi najwcześniej we wtorek.

Niema tego złego, coby na dobre nie wyszło!

Dwie piąte Królestwa zalały kilka tygodni temu hordy bolszewickie, rujnując kraj pod względem gospodarczym, i to w równej mierze ziemianina jak i gospodarza małego, a nawet ludzi bezrolnych. Rząd mimo wojny zabierze się bezwzględnie do złagodzenia strasznych skutków najazdu, udzieli pomocy przy pracach rolnych i w siewie, aby nie odbiło się to w sposób fatalny na całe Polsce; mam na myśli przedewszystkiem uprawizację. Ale jest to sprawa, która wymaga czynów, a jeśli omawiania środków pomocniczych i zapobiegawczych, to zasadniczo przez kompetentne czynniki państwowe.

W tem ogólnem nieszczęściu, jakim był najazd band czerwonych, nie brak jednak pewnego rodzaju korzyści, i to moralnej natury. Chłop nasz poznał, niestety na własnej skórze, co to jest bolszewizm. Nawet ten bezrolny, który nieraz dawał posłuch agitatorom z pod ciemnej gwiazdy, przeważnie żydom, odczuł równie dotkliwie jak obszarnik różnicę między mamiącą zdala teorią konunistyczną a praktyką. W charakterystyczny sposób objawiła się zmiana zapatrywań, kiedy z największą radością i wdzięcznością przyjmowały wracające wojska polskie i władze steroryzowane przez bolszewików i stąd wyrzużone pod względem socjalno-politycznym właścicielstwo. A ten zwrot pomyślny nastąpił według licznych relacji nie tylko na ziemiach czysto polskich, ale niemięszanych, jak strony nadbużańskie i pod Białymstokiem. Dobre byłoby zorganizować „wycieczki” właścicieli naszych, aby na miejscu przekonali się, jak tam gospodarzyli Moskale.

Ta zmiana zapatrywań, to wielkie a nieprzewidziane plus w naszym dorobku narodowym. Chodzi teraz o wykorzystanie tej pomyślanej okoliczności przez systematyczną, kon-

sekwentną pracę oświatową.

Dalej składa się nader pomyślnie, że dokładnie w znacznej części Królestwa możemy teraz odróżnić zdrową względnie część narodu, a ta chwala Bogu jest w olbrzymiej większości, od tych mętów społecznych, które „przy okazji” wypłynęły z ukrycia na powierzchnię.

Znaczna ich część wpadła w ręce wojsk naszych i władz, które potrafią ich w ten lub ów sposób umieszczać, część „wymigrowała” w kierunku Moskwy, część zaś zostanie zapewne jeszcze wytropiona przy pomocy miejscowej ludności, która chyba uświadamia sobie, że nie jest to żadna denuncjacja, ale w czyn zamienione bezwzględne pomowanie obowiązku społeczno-narodowego.

Co się tyczy żydów, to nie podlega już chyba dyskusji, że stosunek szerokich warstw społeczeństwa zmienił się na ich niekorzyść. Jest to dalsza konsekwencja stanowiska, jakie zajęły masy żydowskie (masy, nie jednostki) przy naćdzie bolszewików, zaślepione w swej nienawiści do gojów. Ze jednostki z posród żydów były oamiennego zaporywania, że fabrykantem i większym kupcem komunizm nie uśmiecha się z względów nie polskich już, ale czysto ekonomicznych, to prawda. Ale gdy chodzi o „być albo nie być” narodu, a następnie o konsolidację i uzdrowienie stosunków wewnętrznych dla dalszego rozwoju kraju, zasadniczym dla naszej orientacji i postępowania jest stosunek do polskiej państwowości masy, a nie jednostek; zaś masy żydowskie ujawniły swą wrogość względem nas wszędzie tam, gdzie okazać ją mogły.

Nie można brać każdej jednostki z osobna pod uwagę i badać ją przez szkiełka obserwacyjne, bo czas nie na to; dzień dzisiejszy nagli do czynu i raz jeszcze do czynu.

Nastąpić winno także orzeczenie mas co do socjalizmu, który w teorii umie ostatecznie bardzo pięknie mówić o niepodległości, idei narodowości, prawie samostanowienia o sobie narodów, ale zbyt blisko spokrewniony z komunizmem, aby to pokrewieństwo nie miało się objawiać od czasu do czasu w sposób, fa-

talny dla państwa i narodu. Ogół polski dowle dział się już z pism, że mimo odpowiednich deklaracji głównego zarządu P. P. S. i jej koła sejmowego w różnych miastach członkowie tejże partji wzięli wybitny udział w tworzonych przez bolszewików Radko-mach (rewolucyjnych komitetach). Mamy socjalistów, Polaków całą duszą, ale bez wyjątki, jakie w ostatnim czasie zaszyły na terenach, zajętych przez wojska czerwone, przyczynią się bezwątpienia do tego, że krytyczniej niż dotąd będzie się ludność polska zapatrywała na socjalizm jako taki. Żadne deklaracje nie zmieniają faktów, które silniej muszą oddziaływać niż słowa—słowa—słowa.

I jeszcze jedno. Bolesć przejmuję każdego czującego i myślącego po polsku, gdy czyta, jak zachowywała się w przeważającej części służba folwarczna podczas najazdu bolszewików. Intensywnie muszą się kompetentne czynniki zająć wychowaniem tych ludzi w duchu obywatelsko-narodowym. Rząd i sejm może tu wiele zrobić za pomocą specjalnych ustaw (naturalnie nie w duchu sławego Związku pracowników rolnych), ziemiaństwo samo winno zrozumieć, jakie pracodawca ma obowiązki względem pracowników, stow. kulturalno-oświatowe powinny właśnie na tych najbardziej upośledzonych baczną zwrócić uwagę, popartą intensywną działalnością. Mam tu naturalnie na myśli oświatowe stow. narodowe, a nie te, które się pod tę nazwę dla ubocznych celów podszuwają. Nauczycielstwo samo mogło by tutaj udzielić walnej pomocy.—nauczycielstwo patriotyczne, a nie osobniki w rodzaju—pana Główniaka, jak go przedstawia kapitalnie Telmajer.

Najazd bolszewicki ma więc przynajmniej tę zaletę, że wyjaśnił położenie w kraju naszym.

Od wewnętrznej sily i energii społeczeństwa zależy, czy zdoła wykorzystać te dane, te atuty, które ma w ręku,—wykorzystać je w całej pełni na własną t. j. ogólną korzyść jak i dla przyszłych pokoleń.

A w tej zbrojnej pracy niesz przywitać jako dewiza te przepiękne słowa lirika mazowieckiego, który wszedł w lud, ale ukochał

ODEBRANIE KRASNOPOLA I SEJN. OPANOWANIE LINII GNIEJ LIPY.

WARSZAWA, 10 (PAT). Na Suwalszczyźnie oddziały nasze odebrały z powrotem Krasnopol i Sejny.

Dalej na południe od Brześcia Litewskiego działalność wywiadowcza, utarczki patroli.

Wzdłuż Bugu ożywiona akcja wywiadowcza. Grupa generała Bałachowicza w wypadzie na Smolary wzięła 300 jeńców.

Pomiędzy Kamionką Strumiową a Buskiem nieprzyjaciół po walce zdołał sforsować linię Bugu i zaatakował Busk od zachodu nacierając jednocześnie na przyczółek mostowy ze strony wschodniej. Dzięki bohaterkiej obronie oddziałów 19 pułku piechoty, obsadzających Busk, które dotrwały, aż do nadejścia posiłków, nieprzyjaciół został zmuszony do pospiesznego

odwrotu.

Na wschód od Knihinicz oddziały nasze po zaciętych walkach opanowały Rohatyn osiągając w ten sposób opuszczoną przed paroma dniami linię Gniej Lipy.

Wzdłuż Dniestru spokój.

Sztab generalny.

równocześnie naród:

„Puszczać kosa na te chwasty,

„Co nam pola gładzą,

„Kochać Polskę nie połową,

„Ale całą duszą”.

(Zbytecznym chyba dodawać, bo wynika to z treści artykułu, że tę kośćbę należy brać w przenośni).

Beta.

TELEGRAMY.

Niemieckie napady zbrojne na nasze posterunki.

TORUN 10 (PAT) Jak podaje „Gazeta Toruńska” na północno-wschodniej części kraju Niemcy ustawicznie planują i przygotowują napady zbrojne na posterunki kontrolne. Ostatnio trzech Niemców Sicherheitswehry zamierzali zgładzić w sposób skrytobójczy nasz posterunek w Kałużach. Wobec wczesnego ostrzeżenia przez ludność polską zamach ten unicestwiono. Z całego pogranicza pomorskiego dochodzą wieści o gromadzeniu się Niemców i o niszczeniu zapór granicznych. Podporucznik Freze komendant niemieckiej straży granicznej posunął się nawet do tego, że zakazał naszej straży granicznej patrolowania, groząc iż przyjdzie reihswehr, a on zrzuci z siebie wszelką odpowiedzialność zato, co Reichswehr uczyni.

Witos i Skulski na Pomorzu.

WARSZAWA 10 | 9 (PAT) Punktualnie według programu przybyli pan prezydent ministrów Witos pan minister spraw wewnętrznych Skulski oraz minister byłej dzielnicy pruskiej we wtorek 7 b. m. o godz. 7 rano do Tczewa. Tu powitał przybyłych imieniem wojewody gubernator województwa pan Antoni Stefański. Z Tczewa ruszył pociąg przez Gdańsk do Redy. W Gdańsku przyłączyli się do grona pan Czarnowski i inni.

Z Redy udano się do Pucka tu powitał przybyłych starosta dr. Łacki. Czekali już delegacje i reprezentacje związków. Imieniem wiościjan przemówił pan Słoński. Delegacja miasta przedstawiła postulaty ludności. Pan prezydent ministrów odpowiedział, że państwo przeżywa ciężkie chwile, wojna zniszczyła je i jeszcze wciąż niszczy. Mimo braków rząd zwraca baczność uwagę na potrzeby tej dzielnicy i będzie się starał je zaspokoić. Kiedy rozpocznie się praca pokojowa dzielnica ta odczuje opiekę Polski.

Umowa tranzytu z l. między Polską, a g. Śląskiem

WARSZAWA 9—9 (PAT) Wydział prasowy min. spraw zagr. komunikuje: w dniu 3 b. m. została podpisana w Opolu przez przedstawiciela komisji międzysojuszniczej i przez konsula generalnego polskiego umowa między Polską a terytorjum plebiscytowym Górnego Śląska w sprawach komunikacyjnych i paszportowych. Umowa ta jest wynikiem rokowań, od dłuższego czasu prowadzonych w Opolu między przed-

stawicielami rządu polskiego a tamtejszą komisją międzysojuszniczą. Po uregulowaniu spraw celnych i paszportowych umowa ta przewiduje stworzenie ruchu kolejowego tranzytowego, osobowego i towarowego przez Górny Śląsk, Małopolski do województwa poznańskiego. Pociągi transportowe przez Górny Śląsk, których utworzenie zależne jest obecnie już tylko od załatwienia spraw technicznych między właściwymi dyrekcjami kolejowymi, wpływa w bardzo daleki sposób na odciążenie linii kolejowych południowo-zachodniej części Kongresowski.

Skazanie kolejarzy na śmierć za kradzież.

Skazano na śmierć dwóch funkcjonariuszy kolejowych za kradzież z wagonu zaplombowanego przedmiotów wartości 3000 marek.

Pierwszy to wypadek podobnego skazania na śmierć.—

Do Białego stoku już urzędy wróciły.

WARSZAWA 10 | 9 (PAT) Min. spr. wewnętrznych komunikuje, że białostocki urząd wojewódzki został z powrotem przeniesiony do Białostoku i rozpoczął tam urzędowanie.

Nadużycia w dostawie obuwia.

WARSZAWA 10—9 Komisja Sejmowa wykryła wielomilionowe nadużycia w dostawie

obuwia dla armii. Kilku najpoważniejszych szweców w Warszawie aresztowano. Grozi im kara śmierci!

Wyjazd delegacji.

Wiedeń 10 (PAT) Radjo Wiedeńskie donosi z Moskwy: Rosyjska delegacja pokojowa odjechała dziś z Moskwy do Rygi.

Stan oblężenia w Katowicach.

Bytom 9 (PAT) Z dnia 9 b. m. władze koalicyjne wniosły stan oblężenia dla powiatu katowickiego, natomiast w samych Katowicach stan ten obowiązuje dalej.

Potwierdzenie wiadomości.

Gdańsk 9 (PAT) Tutejsze dzienniki donoszą z Kowna. Litewskie Biuro prasowe ogłasza, że rząd litewski w najbliższych dniach przeniesie swoją siedzibę do Wilna jako stolicy Litwy.

Gratulacje dla Polski.

WIEDEN 9—9 (PAT) Przewodniczący francuskiej misji francuskiej w Wiedniu gen. Chalier złożył na ręce posła polskiego gratulacje z powodu sukcesów armii polskiej. Gen. Chalier podkreślił, że jest w tym wyjątku rzeczniczką, która czuje nie tylko swoich własnych, ale całej państwa opinii francuskiej i wojska francuskiego dla których zwycięstwa armii polskiej są równie ważnymi jak oczekiwany objawem konsolidowania się sił wewnętrznych Polski.

Transporty bolszewików do Niemiec przez Prusy.

WARSZAWA 9—9. (PAT) Wydział prasowy M. S. Z. komunikuje: w dniu 6 b. m. podpisany został w Gdańsku układ między przedstawicielami rządu polskiego i niemieckiego w sprawie przewozu przez terytorjum polskie w głąb Niemiec żołnierzy bolszewickich, internowanych w Prusach wschodnich. Transport odbywać się będzie pociągami niemieckimi, eskortowanymi na terytorjum polskim przez straż polską i rozpocznie się 9. b. m.

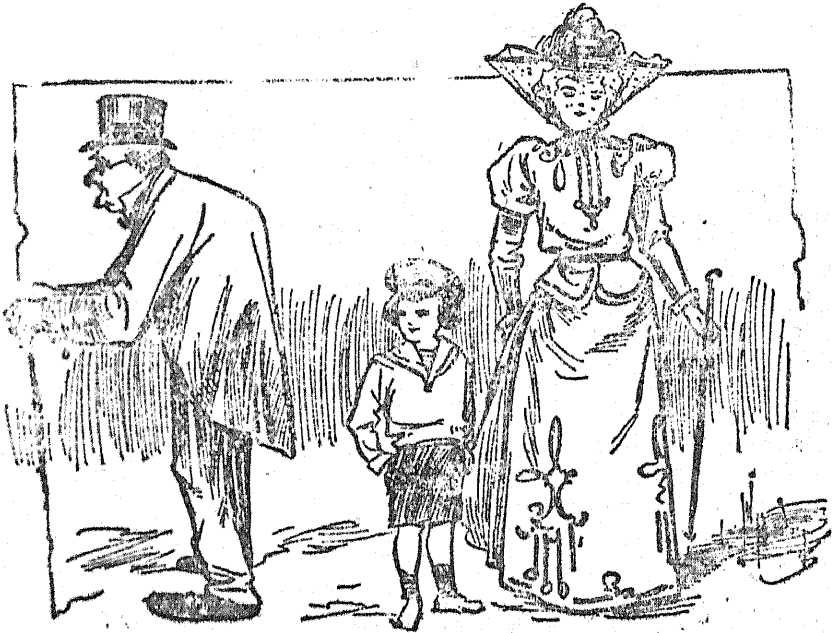
Rząd neutralny a mieszkańcy w ofensywie.

BERLIN 10 (PAT) Wczoraj odbyło się walne zgromadzenie rad fabrycznych okręgu wielkiego Berlina. Przyjęto następującą rezolucję: Zgromadzenie solidaryzuje się z wydalonymi kolejarzami w Erfurcie i zobowiązuje się ich popierać. Oświadczają że jest koniecznym aby także pociąg „Polonia” był przeszuki-

wany dla zbadania czy nie wiezie amunicję, broń, oraz aby dalej transporty materiałów były wstrzymane. Berlińskie fabryczne zobowiązują się uczynić wszystko, co jest potrzebne dla przeprowadzenia blokady polskiej i poparcia Rosji sowieckiej.—

PO NAJEZDZIE BOLSZEVIKÓW,

— Dziadziu, mówią, że bolszewicy wszystko zabierają, a tu nam zostało

zboża na pniu

— Patrzę na pola: pnie widzę, ale zboża dostrzedz nie mogę. Spasli oni kłosa swemi konmi, pozostała tylko słoma.

Marka polska idzie w górę.

LONDYN 10 (PAT) „The Financial Times” w numerze 9185 w artykule wstępnym, omawiając sytuację na rynku giełdowym, stwierdza, że według ostatnich notowań giełdy londyńskiej kurs marki polskiej znaczenie się wzmacnia.

Płacą za Rosję.

PARYŻ 9 (PAT) Radio. Depesza z Nowego Jorku przynosi oficjalne doniesienie Domu bankowego Pierponta Morgana o francuskiej pożyczce 100 milionów dolarów. Francja płaci 8% termin płatności 15 marca i 13 września, a merytoryczna nastąpi w przeciągu 25 lat. Wydane zostaną obligacje po 500 i 1000 dolarów które wszystkie pokryte zostaną przez konsorcjum banków. Matin przypomina że pożyczka angielsko-francuska wysokości 500 milionów dolarów jest obecnie częściowo, a to wysokości 50 milionów dolarów. Spłata ta przypada na Rosję, ale ponieważ istnieje pomiędzy państwami solidarność, więc i tę ratę muszą zapłacić Anglia i Francja.

Uczmy się od Węgrów.

BUDAPEST 8. września.—East Express Minister oświaty, Haller odpowiadał w zgromadzeniu narodowym na interpelację w sprawie rzekomych ograniczeń antyżydowskich w szkołach. Prasa zachodnia przynosiła w tej sprawie fałszywe oskarżenia przeciw Węgom.

Minister stwierdził, że w budapeszteńskich szkołach średnich jest w tym roku 32% uczniów żydowskich aczkolwiek prog. żydów w stolicy wynosi 24 proc. Numerus clausus ma na celu jedynie kierowanie młodzieży stosownie do uzdolnienia na różne drogi pacy. Żydów ograniczono procentowo.

Krwawe stłumienie opozycji.

WIEN 9—9 (PAT) Według doniesień z Rygi wybuchły pod Moskwą poważne niepokoje przeciw Sowietom. Niepokoje zostały krwawo stłumione.

Nie chcą bolszewickich dziać.

KOENIGSWUSTERHAUSEN 9—9 (PAT) Radio. Z Kopenhagi donoszą: Z powodu pogłosku o wyjeździe Kamienowa i Krasina z Anglii berlińskie „Tidende” donosi, że rząd francuski zwrócił uwagę rządu norweskiego na szkody, jakieby mogły wyniknąć z pobytu Litwinowa i

jego kolegów. Rząd duński nie pozwoli na powrót Litwinowa do Danii także rząd szwedzki nie chce nic wiedzieć o Litwinowie. Rząd norweskimi obawia się, że z powodu wydalania Litwinowa ucierpi norweskimi eksport ryb do Rosji.

Gdański Michałek w strachu.

„Danziger Neueste Nachrichten” podnoszą alarm, twierdząc, że na półwyspie Helu tysiąc robotników jest zajętych około przerabiania dotychczasowej wąskotorowej kolejki nadmorskiej na normalnotorową kolej i około przekształcenia przystani rybackiej na większy port. Dziennik ten podnosi, że te polskie plany mają niewątpliwie swoje źródło w trudnościach, jakie w ostatnich czasach Gdańsk stawiał Polsce w sprawie amunicji. Polska więc chce stworzyć sobie urządzenia, któreby jej umożliwiły przyjmowanie bez przeszkód morskich transportów materiału wojennego i wysłania go przez Hel i Puck do Polski, z pominięciem Gdańska. Gdańszczanie obawiają się, że z powstaniem takich urządzeń Polska mogłaby się także i w

zwykłych sprawach handlowych wyzwolić w znacznej części od Gdańska, ku jego szkodzie.

Prasa koalicji o Litwie.

„Matin” donosi z Londynu, że Litwa narodziła się sporem polsko—litewskim. Sprawa ta jest dość utrudniona, ze względu na to, że Litwa nie jest członkiem Ligi Narodów, również wątpliwe jest, czy bojkot gospodarczy przeciw Litwie mógłby być zastosowany skutecznie.

—„Daily Chronicle” w artykule wstępnym pisze, że Litwa popełniła fałszywy krok, gwałcąc linję Curzona i zajmując czysto polskie ziemie w okolicach Augustowa i Suwałk. Powołanie się na prawa historyczne nie stanowi argumentu poważnego. Litwa etnograficznie jest małym krajem zacofanym, a nacjonalści litewscy, opierając się na prawach historycznych roszcują pretensję do rozległych terenów Polski. Domaganie się litewskie zwrotu Wilna—pisze „Daily Chronicle”—jest w równej mierze uzasadnione, jak np. ewentualnie żądanie Anglii, by Francja, uwzględniając prawa historyczne, zwróciła jej Gaskonię lub Calais. Jasna rzecz, chyba, iż podobne żądanie nie mogłoby być traktowane poważnie.

W bolszewji rozkład.

„Berlingske Tidende” donosi z Petersburga, że w Rosji mnożą się oznaki rozkładu rządów sowieckich. Nawet w kołach bolszewickich panuje wielkie niezadowolenie. Wiadomości z frontu i rozpaczliwa sytuacja gospodarcza wywołały w Piotrogradzie nadzwyczaj krytyczne położenie. Codziennie wojska sowieckie strzelają do demonstrantów, gdyż powtarzają się tu powstania przeciw władzy sowieckiej. Obawiają się powszechnego buntu przeciw Sowietom, tembardziej, że z powodu przegrupowania wojsk czerwonych na front polski, garnizon piotrogrodzki jest nieliczny. Wiadomości z Moskwy są sprzeczne. Większość tych wiadomości stwierdza, że rząd sowiecki jest zagrożony. Donoszą tu o usiłowanie zamachów na Lenina i Trockiego i o powstanie przeciwko tyranii bolszewickiej.

Tuchaczewski nie chce słuchać Sowietów.

„Neue Freie Presse”, powołując się na pisma francuskie, donosi o buncie „Czerwonego Napoleona” Tuchaczewskiego. Główny dowódca frontu polskiego nie chce podobno być zależnym od dyktatury moskiewskiej i szuka oparcia w wiernych sobie oddziałach armii czerwonej.

Tekst nowej noty Polski do Litwy.

Minister spraw zagranicznych Sapieha wysłał 9 b. m. następujący telegram do litewskiego ministra spraw zagranicznych Puristisa na ręce chargé d'affaires Galjusza w Berlinie: W odpowiedzi na notę, przystaną za pośrednictwem delegacji litewskiej w Berlinie, mam zaszczyt zakomunikować, co następuje:

Rząd polski stwierdza, że rząd litewski pogwałcił i gwałci w dalszym ciągu neutralność względem Polski. Stwierdzone przejście wojsk bolszewickich przez terytorium litewskie, okupacja armii litewskiej na terytorium narodowym polskiem, swobodne przejście armii czerwonej z Prus Wschodnich na nowy punkt koncentracji, zwolnienie większości uciekinierów armii bolszewickiej, której tylko nieliczna mniejszość była rozbrojona i internowana, wreszcie bezpośrednie współdziałanie armii litewskiej z armią czerwoną,—wszystko to, stwierdzone w czasach ostatnich, stanowi pogwałcenie neutralności.

Rząd polski, postawiony w ten sposób w sytuacji niekorzystnej wobec wroga, musi z nim walczyć, nie zważając na terytorjum, na jakim ów wróg się znajduje.

Rząd polski chętnie akceptuje propozycję pańską pod następującymi warunkami: Roko-

wania nie będą miały na celu ustanowienia nowej linii demarkacyjnej między Polską a Litwą, granica bowiem na terytorjum dawnej guberni suwalskiej została już ustalona przez radę najwyższą dnia 8 grudnia 1919 roku i ten akt stanowi dotychczas jedyną podstawę prawną linii demarkacyjnej między Polską a Litwą; Litwa zobowiąże się do bezwzględnej neutralności wobec wojny między Polską a rządem sowieckim.

Samo się przez się rozumie, że rząd polski uważać będzie za złamanie tej neutralności, jeżeli armia czerwona skorzystałaby z terytorjum litewskiego dla przemarszu swych wojsk lub też pozyskała to terytorjum jako bazę operacyjną. Co do miejsca rokowań wolimy KALWARJĘ jako miejscowość, bliższą naszym liniom. Rząd polski powiada swój protest przeciwko pogwałceniu jego terytorjum, pogwałceniu tem bardziej ubolewania godnemu, że paraliżuje ono wysiłki rządu polskiego, zmierzające do oparcia stosunków polsko—litewskich na uczuciach lojalnej przyjaźni między obydwojema narodami. W oczekiwaniu pańskiej odpowiedzi pozostaje z wysokim poważaniem, Sapieha minister spraw zagranicznych.

Weygand o polakach.

PARYŻ 10 (PAT) Hawas. W czasie rozmowy z korespondentem „Parisien” gen. Weygand wyraził się z wielkim uznaniem o wojskach polskich.

Istnienie narodu polskiego wskrzeszonego w jego etnograficznych granicach jest jednym z kardynalnych warunków równowagi europejskiej. Sprzymierzeni poczynają rozumieć tę prawdę to też lord Abernethy okazywał daleką sympatię dla Polski.

Socjaliści niemieccy przystępują do III-ej międzynarodówki.

BERLIN 9 (PAT) Radjo. Na 24 października zwołano do Halle ogólny zjazd partii socjalistów niezawisłych. Na porządku dziennym znajduje się sprawa przyłączenia się do trzeciej międzynarodówki moskiewskiej.

Zakaz przywozu książek religijnych.

BERLIN 9—9 (PAT) Jak donoszą z Melbourne rząd związkowy Australji zakazał dowozu biblii, śpiewników i innych wydawnictw religijnych w języku niemieckim, używanych dotąd w kościołach luterańskich.

Wypadek kolejowy.

BERLIN 9—9 (PAT) „Schlesische Zeitung” donosi z Zabrze że w kopalni Kolumba wskutek złego spięcia wagony stoczyły się z wielką siłą ze znacznej wysokości zabijając trzech robotników, a dwóch ciężko raniąc.

100 tysięcy franków odszkodowania.

BERLIN 10 (PAT) Hawas. Ambasador francuski w Berlinie otrzymał czek na 100 tysięcy franków, jako odszkodowania ze strony Niemiec za zniszczenie dokonane w konsulacie we Wrocławiu.

Przyjdzie koza do woza.

„Dziennik gdański pod powyższym tytułem zamieszcza następujący wierszyk, skierowany do opornych robotników niemieckich:

Robotnikom portowym wreszcie zmieknęła rura...
Widzą że swym oporem żaden nic nie wskóra,
Bo choć nie chce ładować broni z Polski szkoda
I brzuch nawet poświęca, co mu chętnie z głodu,
Francuzi bron ładują sprawnie, chętnie, żwawo,
Jak ich koledzy, którzy szli w bój pod Warszawą,
I Sztab, mimo swój, opór patrzy z głupią miną,
Jak do Tezawy berlińskiej z polską bronią pyną...

Więc zwołali wiec wielki i rzekli większość,
Że dla Polski ładować będą z... przyjemnością!

.....
Szkoda, że tak zwlekali długo z tą uchwałą,
Która jest Niemcom wstydem, a Francuzów chwałą
Mnich pomału mówi stara przysłowia prozą:
„Przyjdzie koza do woza, poprosi pomóż!”

Lotus.

KRONIKA

— Kontrybucja za przeciwność, działalność żydów.

Według przepisów i praw wojennych ludność, która powstaje przeciwko wojsku, podlega karze. Ośrodek ludność żydów, która w niektórych miejscowościach okazywała sprzeciw wojskom polskim, powinna być skazana na zapłacenie kontrybucji, i to kontrybucji znacznej. Te zasililiby skarb i odjęto żydom główną podstawę ich bytu t. j. kapitału.

Dnia 9 b. m. rozstał się z tym światem

a. t. p.

HENRYK MENZEL

Majster rzeźniczy członek cechu rzeźniczego w Łodzi.

W zmarłym tracimy serdecznego kolegę o rzadkiej szlachetności pamięć którego stale nam przyświecać będzie.

Cześć jego pamięci!

Zgromadzenie Cechu Majstrów Rzeźniczych
ZARZĄD.

2848-1

— Rozporządzenie.

Rozporządzeniem R. O. P. z 25 sierpnia r. b. nałożony został na Województwo Łódzkie obowiązek dostarczenia na potrzeby wojska:

- 1) 48.000 par butów z cholewami lub 96.000 par trzewików,
- 2) 48.000 par spodni wełnianych lub 96.000 par spodni bawełnianych grubych,
- 3) 96.000 kompletów bielizny (koszula, kaletony, para skarpetek lub onucek),
- 4) 48.000 kocy wełnianych lub kołder ciepłych.

Zamknięte oferty z próbkami 20 | 30 cm., z szczegółowym podaniem ceny, szerokości, ilości oraz terminu dostawy — należy składać w Depart. Adm. Województwa, Zawadzka Nr. 11. Towary kwalifikowane do przyjęcia będą natychmiast wykupione i zapłacone.

Wojewoda w z. Łyszkowski.

— Nowy pociąg.

Według zawiadomienia dyrekcji kolei południowej we Wiedniu wprowadzona będzie nowa para pociągów ekspresowych „Llyoda” między Wiedniem a Tryjstem. Pociągi te będą miały w Tryjeście połączenie z okrętami „Lloyda” w kierunku do Aleksandrii. Odjazd z Wiednia co środę o godzinie 9, przyjazd do Tryjestu we czwartek o godzinie 8 m. 15 odjazd z Tryjestu co poniedziałek o godzinie 21 przyjazd do Wiednia we wtorek o godzinie 11 m. 49.

— Z kolei.

Od dnia 8 b. m. został przywrócony bieg poc. osobowego Nr. 733 z Warszawy głównej do Łomży przez Tłuszcz i Ostrołękę, a od dn. 9 b. m. bieg poc. osob. 732 Łomża—Warszawa główna.

— Ze Szkół.

W czwartek rozpoczęły się egzaminy wstępne w 4-o klas. szkole handlowej niedzielnej i Wieczornej przy Stowarzyszeniu polskich kupców i przemysłowców chrześcijan w Łodzi. Egzaminy odbywają się w lokalu 6-o klas. szkoły handlowej Łódzkiego Towarzystwa szerzenia wiedzy handlowej przy ul. Gdańskiej (Długiej) 45 i trwać będą do 14 b. m. Kandydaci zapisywać się mogą w kancelarii szkoły codziennie od godz. 7—9 wiecz. Wykłady rozpoczną się w środę, 15 b. m., o godz. 7 wiecz.

— Początek lekcji w chrześc. szkole dla głuchoniemych.

W chrześcijańskiej szkole dla głuchoniemych lekcje powakacyjne rozpoczną się dnia 13 b. m. Adres szkoły — Czerwona Nr. 6.

— Do Ameryki.

Dziś w biurze konsulatu amerykańskiego, przy ul. Jasnej Nr. 11, wznowiono wydawanie zaświadczeń, czyli wizowanie pasportów, udającym się do Ameryki.

Dotychczas wizowanie odbywało się w Gdańsku, obecnie zaś już nie można będzie tam wizować pasportów.

— Żydzi w Japonji.

Jeden z dziennikarzy żydowskich otrzymał list z Kobe w Japonji, z kąd donoszą mu, że osiedli się tam żydzi emigranci z Polski.

Porobili oni już tam świetne interesy, wzbogacili się i teraz wzywają swych krewnych i znajomych, którym chcą udzielać pomocy materialnej.

— Otrućcie.

A) Przy ul. Skierniewickiej 15, otruła się kwasem karbolowym Magier Stanisława. Zawez-

wano Pogotowie Ratunkowe przewiozło despo ratkę do szpitala miejskiego w stanie bardzo groźnym.

Przyczyna rozpaczliwego kroku niewiadoma.

— Samobójstwo.

A) Wczoraj wieczorem szeregowiec oddziału sanitarnego, mieszącego się przy ul. Zachodniej 59, Lucjan Stasiak, wystrzałem z rewolweru przestrzelił sobie biodro na wyloc. Samobójstwa miało miejsce w mieszkaniu matki Stasiaka, zam. przy ul. Franciszkańskiej Nr. 42. Pogotowie Ratunkowe przewiozło go do szpitala wojskowego przy ul. Pańskiej 113. Przyczyna samobójstwa niewyjaśniona.

Teatr i sztuka.

Z Teatru Polskiego

Dzisiaj teatr miejski gra dwa razy: o godz. 4 po poł. odbędzie się drugie w sezonie programowe widowisko dla młodzieży szkolnej, na którym po cenach najniższych, poprzedzony konferencją prof. Cackiego, ukaże się „Pan Jowialski” Fredry; wiecz zaś o godz. 8 również po cenach najniższych „Pan Jowialski” wypełni drugie w sezonie programowe widowisko ludowe.

— Premiera w Teatrze łódzkim.

Wczoraj wystawiona została poraz pierwszy aktualna sztuka Wójcickiej — Chylewskiej „Jeszcze wczoraj”. Dla nawału materiału zmuszeni jesteśmy niestety odłożyć recenzję do następnego nr-u.

Komunikaty.

Serdeczne pozdrowienia zasyłają z pola dla pięknych Łódzianek sierżant Szymkowski Kazimierz plut. Bezbak Stefan plut Bem Julian plut. Wyrzykowski Jan kapr. Stobiecki Florjan kapral Wicherkiewicz Wiktor. Adres: Pluton Telef. 28. Strzel. Kań. 35. poczta polowa.

Radjo-Kino Polonin.

Zamach na Wielkiego księcia Sergiusza.

Zamach, wykonany w swoim czasie, na Wielkiego księcia Sergiusza w Petersburgu, doświadczył się przypadkowo na filmie kinematograficznym, ale nie mógł być wyświetlany z powodu zakazu władz rosyjskich jakoteż okupantów; jednak dziś po usilnych staraniach obraz ten wyświetlać będzie kino Polonia, Konstantynowska 16. Sensacyjna treść, a zgodna przytem z rzeczywistym przebiegiem wypadków, zainteresuje niewątpliwie publiczność w najwyższym stopniu.

2814.

P. M. S.

„Z d. 20 września r. b. zostaje otwarta 4-o kl. szkoła wieczorowa Polskiej Macierzy Szkolnej. Zapisy przyjmuje kancelaria szkoły (Nawrot. 12) d. 13 i 14 b. m. od godz. 6-ej do 8-ej wieczorem.”

Z wysokim poważaniem Zarząd Koła Łódzkiego fow. Polskiej Macierzy Szkolnej.

2855.

Zarząd Łódzkiego Chrześcijańskiego T-wa Sportu Wędkowego poleja do wiadomości członków, że w niedzielę dn. 12 b. m. odbędzie się ostatnia wycieczka do Łagiewnik w celu łowienia ryb na wędkę w stawie N. 4.

2858.

Rocznica papieska.

— Z powodu przypadającej 7-iej rocznicy koronacji Ojca Świętego, Papieża Benedykta XV-go odbyło się w świątyni katedralnej nabożeństwo uroczyste, które odprawił w licznej asyście, w szatach pontyfikalnych, J. E. kardynał ks. Al. Kakowski.

Na nabożeństwie przybyli liczni przedstawiciele uchowieństwa z monsignorami Raitim oraz biskupami i kanonikami

Na fotelach w pierwszym rzędzie w prezbiterium zasiadli: marszałek sejmu W. Frampczyński, prezes ministrów Wincenty Witos, gen. Stanisław Haler oraz wiceminister spraw

wojskowych gen. de Henning Michaelis. Z przedstawicieli mocarstw obcych byli na nabożeństwie: szef misji włoskiej, gen. Romei, poseł włoski, Tomasini, oraz członkowie delegacji czesko-słowackiej. Dalej byli wśród obecnych: gen. Jacyna, komendant miasta gen. Zawadzki, przedstawiciele ministrów i posłowie, prezydent miasta, inż. Piotrowski, prezes rady miejskiej, L. Bałucki, członkowie zarządu miasta, przedstawiciele radców uczelni wyższych arystokracji rodowej, prasy itd.

W nawie głównej stanęli szpalierami ze sztandarami przedstawiciele cechów warszawskich, po bokach zaś delegacja instytucji społecznych, szkoły i ochrony.

Przyjazd Venizelosa do Aten

31 sierpnia Venizelos przybył do Aten. Przyjazd jego zwiastowały miastu salwy artylerji oraz bicie w dzwony kościelne. Ludność zgotowała popularnemu mężowi wspaniałe przyjęcie: tłumy zgromadzone na ulicach, które przejeżdżał, witały go owacyjnie, kordon wojska oddawał honory.

Król Aleksander odwiedził Venizelosa zaraz po jego przybyciu. Po odjeździe króla, prezydent wyszedł na balkon i witał rozentuzjazmowane tłumy, które wciąż defilowały przed nim.

Całe miasto było udekorowane i oświetlone rzeszycie.

CORS
Zielona Nr 2

WIECZNA tylko MIŁOŚĆ...

Wspaniały dramat życiowy w 5 aktach ze słynną Leontyą Kühnberg w roli głównej.

215

**Kursy Uzupełniające
Polskich Stowarzyszeń Handlowych**
— przy Państwowej Szkole Handlowej —
Cegielniana 70.

Zapisy kandydatów przyjmowane będą tylko jeszcze do dnia 14 września r. b. w sekretarjacie Państwowej Szkoły Handlowej od 6 do 8 g. wieczorem.

Na Kursach wykładane będą: polski język, buchalterja, arytmetyka handlowa, ekonomia społeczna, prawoznawstwo, geografia gospodarcza, nauka o handlu, towaroznawstwo, korespondencja handlowa i stenografia.

Wykłady rozpoczynają r. b. Przy zapisie wpłacać należy 200.

Kierownik kursów, dyrektor Państw. Szkoły Handl. 2351 H. Ostrowski.

Z dniem 1 października b. r.

Agencja komisowo-handlowa „**LOT**” Spółka z ogr. por. Kraków, św. Jana 3

uskutecznią będzie wszelkie zakupy towarów, u firm tylko krakowskich, dla Kupców, Przemysłowców i osób prywatnych, zamieszkałych poza Krakowem i tylko na ich rachunek. Również zajmować się będzie wazystą kupionych towarów przez zakontraktowanego spedytora. Dla interesowanych odpada potrzeba jazdy do Krakowa, straty czasu, ponoszenia kosztów i trudów podróży i pobytu w Krakowie. Prosimy żądać niezwłocznie wyczerpujących objaśnień organizacyi tego działu naszego Biura. Jedyną tego rodzaju agencja w Polsce.

N. 18 **Herbata** N. 30
Żądajcie wszędzie
**Wybitną aromatyczną
herbatę**
w opakowaniu Nr. 18 i Nr. 30 Specjalnie dla amatorów Nr. 18. Firmy polskiej i chrześcijańskiej:
**Krajowa Hurtownia
Herbaty**
dawn. T. W. M. SZU. MILIN.
Hurtowa sprzedaż w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 19 telefon 206-66 2353 2843-2

**4-ro kl. Szkoła Handlowa
Niedzielną i Wieczorną**
Przy Stowarzyszeniu Polskich Kupców i Przemysłowców Górczów w Łodzi
Gdańska (Długa) 45.

Egzaminy wstępne już się rozpoczęły, lekcje rozpoczyna się w środę dn. 15 b. m.

Podania przyjmuje kancelarja Szkoły codz. od 7—9 w. 2850

Bawelnianą przedzież
wysokiego gatunku pojedynczą i podwójną, motki i wątki w kach Nr 10, 12, 16, 20, 24, 30, 32, 36
Dostawa w ładunkach wagonowych
Syndykat Przedzielni Belgijskich
Jeneralne Przedstawicielstwo na Państwo Polskie
Towarzystwo Akcyjne **Aleksander Konioro-
wicz i Ska** Gdańsk, Kalkonmarkt 24 Adr. tel. Alkaska, Gdańsk. 2846 1

PAPIEROSY
w opakowaniu po 10 i 20 szt. nadeszły do składu Z. Pradzińskiego, Piotrkowska 67.
— Sprzedaż hurtowa i detaliczna! —
Kooperatywno, zniżkom i handlującym udziela się 2853 rabatu.

Sala Koncertowa
Dziś w sobotę, d. 11 września o g. 8 45 w.

**Wieczór
Tanczno-Mokalny
Zofja PFLANZ**
Wszechświatowej sławy tancerka.
Primabalerina Metropolitan Opera House w Nev-Jorku i teatru Collou w Buenos Ayres.

**Władysław
TURZANSKI**
Tenor opery Scali w Medjolanie.

**Rachela
BODENSTEINOWNA**
Pianistka dypl. konserwatorium warsz. 2847

Szczegóły w programach.
Bilety od mk. 10 do 60 nabywać można w księgarni Alfreda Straucina, ul. Dzielna nr. 12.

Papier
zużyty,
księgi buchaltcyjne,
kopiały, całe archiwa,
gazety, tygodniki,
każdą ilość kupuje;
posyłamy po odbiór.

Lubka
Sienkiewicza 20, m. 16,
ostat. wejś. parter. 2852

**Młody człowiek
polak,**
z wykształceniem fachowem,
poszukuje posady buchalt-
cyjnej, również może zarzą-
dzać interesem handlowym
ak — to: hurtownia spo-
żywcza lub kooperatywa.
Posiadam rekomendacje powa-
żnych osób. Oferty w Rozwoju
sub „FACHOWIEC”. 2854

Bacznosc!
Zakład elektrotechniczny
J. Galerh
znajdują się teraz
Piotrkowska 94,
przyjmują wszelkie instalacje i repara-
cje Motorów, Dynamo Maszyn,
telefonów, i dżwonek.
Tanie, bo sam pracują.

**SYROP ZIEMNIACZANY,
SUPERFOSFAT,
MASZYNY I NARZĘDZIA ROLNICZE,
MŁOCARNI DO LOKOMOBIL I ELEWATORY**
poleca Stowarzyszenie Rolnicze — Handlowe
w Łodzi, ul. Kuńskiego Nr. 50.
ODDZIAŁY: w Łodzi, ul. Pańska Nr. 33,
Łasku, Brzezinach, Głownie, Zgierz i Luto-
miersku. 2812

**Brylanty,
Perły,
Biżuterje,**
złote, srebro, platyna,
zegarki kupuje i płaci
ceny najwyższe.

Lubka
Sienkiewicza 20, m. 16,
ostat. wejś. parter. 2852

Trochu ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A.A. Kupię mebla, dywany, garderobę, futra, bieliznę, różne sprzęty domowe, płacę najlepiej. Wólczańska 44, m. 6, Czarnomierz. 7575-00

A. Meble różne sprzedaję i kupuję. Pułk. Piotrkowska 108, Pizek dzieci. 9533-5

A. Meble różne maszynę zegar. kolyskę tanie sprzedam. Piotrkowska 223-3. 9544-3

A. Meble różne wyprzedam. Szafa, otomana, łóżka, stół krzesła, biureczko, szafarke. Piotrkowska 261, m. 4, front. 9455-6

A. Meble różne debowe sprzedam tanio. Sienkiewicza 59, m. 21, II wejście, pierwsze piętro na prawo. (otyczna) 9516-2

Mam domy do sprzedania od 100.000 do 10 milionów marek. Piotrkowska 284, m. 51, otyczna, pośrednictwo wykluczone. 9561-2

Dom 5 piętrowy do sprzedania. Rogoży 4-a sklepami w dobrym punkcie miasta. Wiadomość: Grabowa 6, m. 11. 9545-1

Sprzedam dubeltówkę, kaliber 16. Wiadomość: Średnia 50, m. 3, otyczna. s n w 9514-3

Sprzedam sklep spożywczy z powodu zmiany interesu. Grabowa 25. 9540-3

Do sprzedania 60 krzesel wiejskich, stoły i rozmaite rzeczy. Targowa 41, m. 39. 9554-5

Dom 1-o piętrowy z salą 24x12 i 2 elektrycznym oświetleniem, wodociągami i t. d. za 250 tysięcy i hotel za 1.500 tysięcy do sprzedania. Wiadomość: J. Grzalka, ul. Przędzalniana 51, m. 24. 9560-3

Z powodu wyjazdu sprzedam psa młodego, wyża. Nowo-Cegielniana 51, koszarzy artylerzyjskie, u komandanta warty. 9556-2

Meter 40 konny lub lokomobilę parową oraz dynamo maszynę 220 volt kupię. Pieczyński, Nowy - Rynek 9. 9562-3

Wyżła ułożone, aprucujące skóry. Poddębice, Zakrzewski. 9563-3

Sklep spożywczy sprzedam z powodu wojskowości. Zielona 42. 9577-1

Sprzedam sklep spożywczy; ul. Łąkowa 22. 9581-1

Domy do sprzedania. Wiadomość: Al. 1-go maja 16, Woźniak 9580-5

Przytki najnowszych fasonów, powozy, landa na gumowych kołach, karetka, brek, różne wozy i rolwagi. Kilińskiego 28. 9584-6

Zarybek
karpie królewskiego
DO SPRZEDANIA
Administracja dominium Dłutów, poczta Pabjanice skrzy. Nr 5.

Oksygenie sprzedam nowe ubranko dla ucznia 15 lat, 1200 mk., maszynę do szycia Wileza Wilsona 2000 maszynę szarżkową 4000. Sklep galanterijny „Stanisława”, Przejazd 44. 9525-1

Mam dom do sprzedania cenę 85 tysięcy blisko tramwaju. Wiadomość: Warszawska 13, Jan Spiewak. p n w c s n 9292-5

Fortepian używany, wyżymaczkę sprzedam. Kilińskiego 77, od 2-5 i od 7. w c s 9459-1

Sklep spożywczy do sprzedania. Przejazd 22. 9454-1

Sprzedam meble. Ul. Sienkiewicza Nr. 59 m. 26 oficyjna drugie wejście drugie piętro. 9511-1

Do sprzedania gramofon 60 płyt szafa kuchenna i palta. Kilińskiego 99, 20. 951-1

Kto chce kupić, sprzedać, dom w wille, majątek ziemski i t. p. Niech się zgłosi: Dom komisowy, Taszycki, Piotrkowska 90. Rejestracja bezpłatna. 9510-9

Magiel sprzedam. Wólczańska 144. 9507-2

Sprzedam domy za 550.000 mk. przy tramwaju i za 200.000 mk. mniejszy, oba nowe w dobrym stanie. Sumy wszystkie niewymagalne. Wiadomość: Rokicińska 37 w sklepie kolon. Morawskiej. 9520-2

Sprzedam konia, wóz i bańki do mleka oraz miejsca wyrobione do odbioru i do oddania mleka. Krucza Nr. 7, sklep, od 8-12, a także dwa wozy ciężarowe. 952-1

Fortepian używany, wyżymaczkę sprzedam. Kilińskiego 77, od 2-3 7-ej. Stróż wskaże. 9501-2

Domik murowany z ogrodem owocowym w cenie 45 tysięcy do sprzedania. Nowo-Cegielny pod Łodzią, ul. Prosta 5. 9488-2

Maszynę Singera sprzedam. Rozwadowska 24, m. 50. 9562-2

Jest do sprzedania orkiestron. Ul. St. Zarzevska 144, m. 4. 9493-1

Wóz na parę koni, lekki w dobrym stanie sprzedam. Pańska 78, m. 3. 9506-5

Urządzenie s. lepowe do sprzedania. Zielona 17, Bałuty. **Różne:**

Akuszerka Golińska przyjmuje zamówienia; ul. Kilińskiego 152. 9579-6

Absolwent Państwa Szkoły Kupieckiej przygotowuje w zakresie 4-eh klas szkół handlowych. Zgłoszenia do Rozwoju pod „Absolwent”. 9547-2

Potrzebny elektro-monter. Rutkowski, Zielona 1. 9485-5

Poszukuje 2 pokoi lub więcej z urządzeniem kuchni w najgorszym razie bez takowej, opał mam. Cena najmu bez różnicy. Długa 86, Łyżowska. 9674-1

Potrzebny chłopiec lat 16-17, do terminu na kowala. Rokicińska 147. 9576-2

Uprasza się znaleźć matrykuly, studencki Julji Wójcickiej o łaskawo odniesienia do redakcji. 9576-2

Marianna Drzazga umyślowo chora, wyszedłszy z domu rok temu gotyżczas nie wróciła. Kto by widział o niej, zawiadomić męża za nagrodą mk. 100. Józef Drzazga, Łask, ul. Tadeusza Kościuszki 32. 9585-5

Potrzebna zdolna pracznka do pralni na stałe. Wólczańska 91. 9587-3

Potrzebna osoba do szycia i reperatury rozumiejąca gotować. Przejazd 14, II piętro front. 9588-2

Potrzebny chłopiec zaraz do apteki Danieleckiego, od lat 41-15. Piotrkowska 127. Zgłaszać się od 9-1 ppol. 9535-1

Potrzebna służąca do wszystkiego, skromnych wymagań uczciwa i łagodna. Miłza 45, m. 16, od 10-11. 9534-3

Potrzebna sklepowa do pralni z utrzymaniem, oraz dziewczyna do sprzątania. Wiadomość: Ul. Sienkiewicza 49, sklep kapeluszy. 9633-1

Effenberg Antoni, poszukuje posady gajowego, ma dobre świadectwa. Pabjanice, Wojeńska 12. 9530-1

Mikołaj Sawicki, Pabjanice, Leśna 2, poszukuje żony Anastazji, umyślowo chorej, zbiegłej 2 września, bruneta, szczupła, miała czarny szalik i szarą suknię. Uprasza się o łaskawo zawiadomienie pod powyższym adresem. 9551-2

Potrzebna dziewczyna na przychodnię, Zielona 16, m. 4. Zostać można: od godz. 10-1 i od 4-6. 9542-1

Akuszerka M. Nowakowska mieszka przy ul. Dzielna 34. Przyjmuje od 9-12 i od 3-6 ppol. ce 2 d. 9543-10

Tapicer przyjmuję obstatunki, oraz przerabia meble, materace i t. d., po cenie umiarkowanej. Ul. Nawrot 33, sklep kołenjalny. 9526-2

Pokój umeblowany z oddzielnym wejściem w śródmieściu, jako pleśń a terre poszukuje za miejscowy. Oferety proszę piśmiennie. Rozwadowska, róg Piotrkowskiej, dom komisowy. 9550-2

Dziorca domowy potrzebny. Zgierska 54, wiadomość u gospodarza. 9559-1

Chłopca oddam na praktykę, najchętniej do drukarni na maszynistę. Łaskawe oferty: Pańska 85, Halter. s p s 9564-3

Kucharka dobra potrzebna na wieś. Poddębice, Zakrzewski. 9463-3

Owoce wyborowa najlepsze gatunki, winogrona dostarczam z własnych sadów wprost do sklepów i domów prywatnych tanio bo bez pośredników. Pieczyński, Łódź Nowy Rynek 9. 9566-3

Zostawione kołnierz damski, tuż trzany we wtorek dn. 7 września w kino „Resursa”. Znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem; ul. Dzielna 22, pralnia chemiczna. 9546-3

Ogrodnik z długoletnią praktyką, może pracować w roliet wie, poszukuje posady. Adres: Franciszkańska 33, u Pokorskiego. 9529-5

Potrzebne zdolne podręczne do magazynu mól: St. Stephanowej, Piotrkowska 152. s n w 9569-3

Garnitur bursztynowy (200 lat G majęcy) oryginalny. Piotrkowska 188 Dębowski. Sprzedaj: prawn. gen Dąbrowskiego. 9570-2

Pokój w centrum miasta ładnie umeblowany, odnajmę solidnej pani. Wiadomość w magazynie mól St. Stephanowej. Piotrkowska 152. s n w 9567-3

Borkowskiemu Aleksandrowi skradziono portfel z dokumentami, zawierający legitymację kolejową z fotografią, bilet roczny, oraz paszport niemiecki wydany w mieście Białej; dowód wojskowy, oraz książkę biletu prowizyjnego i wechury materiałowej. 9571-3

1 lub 2 pokoi z kuchnią poszukuje kolejarz. Kilińskiego 50, m. 47. 9437-1

Młoda inteligentna pani pragnie przyjąć posadę sklepową, lub do dzieci. Główna 25, m. 18. 9569-1

Poszukuje posady w biurze lub korektora. Zawadzka 7 Hotel Pasaż Nr 43 W. M. w c s 9433-1

Potrzebuję 20.000 marek na dobry procent, mogę zastawić pianino. Oferty w „Rozwoju” „A. A.” 9486-1

Młoda inteligentna panna poszukuje pokoju przy rodzinie. Oferty do administracji „Rozwoju” pod „Janina” 9499-1

Potrzebna dziewczyna do posługi na przychodnię. Średnia 20, lewa otyczna, parter, do krawcovej. 9502-1

Uciekinier z Minszczyzny poszukuje kasjera, zawiadowcy składem lub biurowej. W razie potrzeby mogę złożyć kaucję. Oferty w „Rozwoju” pod „Uciekinier”. 9504-2

Zdolna staniczarka i spódniczarki zaraz potrzebne. Rozwadowska 1, u Wróblewskiej. 9579-3

Młoda pani poszukuje miejsca do sklepu, mleczarni lub do dzieci. Oferty w Rozwoju pod „Młoda”. 9514-1

Potrzebny chłopiec do fizyjera Benedykta 51, róg Zakątnej. 9517-3

Udzielam korepetycji i przygotowuję do klas młodszych. Zgłoszenia przyjmuje Rozwoju pod „Uczennica”. 9518-2

Stolarz meblowy potrzebny. S. Orla 23, stolarnia. 9523-2

Zgubiono portfel, idąc wieczorem d. 6-9 Długa, Benedykta, Aleje Kościuski, Zieloną i Dzielną. Znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem. Długa 72, m. 18. 9471-2

Energiczny, trzydziesto-czteroletni, inteligentny polak poszukuje posady magazyniera, ekspedjenta, intendenta, kierownika składnicy zbożowej lub kooperatywy ewentualnie biurowej; mogę na wyjazd. Łaskawe oferty do Rozwoju dla „Zygmunta”. 9519-2

Nauczycielkę z doskonałym francuskim, muzyka ch lubny mi świadectwami, poleca biuro Pedagogiczne - rekomendacyjne Luwiskiej, Piotrkowska 109. 9416-1

Wopyta (formy) szewskie (8.) K prawidła 550 marek nadeszły. Sienkiewicza 25. 9421-1

Zagubione dokumenty

Kapusta Leonard zagubił paszport niemiecki wydany w Niemczech Wodna 26. 9489-2

Ciechanowski Józef zagubił paszport rosyjski wyd. w Zgierz, oraz legitymację wojskową Zgierz Strykowska 12, 2. 9498-2

Zagubiono wykaz osobisty na imię Olga Rydiger, wyd. przez policję miasta Tomaszowa, Łódź, Anny 22. 9498-2

Zaginął paszport rosyjski wyd. przez Uzząd gm. Poddębice ziemi Łęczyckiej na imię Leopołda Dregera. Juljasza 10. 9495-2

Migula Antoni Rybna 14. zagubił paszport polski, wydany w Moskwie. 9484-3

Głuszcz Paweł zagubił zaświadczenie od paszporta, oraz kartę rejestracji wydane w Łodzi Piotrkowska 6. 9515-2

Zaginął paszport rodzinny na imię: Marji, Antoniny, Józefy i Agnieszki Zurawskiej wydany w Brzezinach Towarowa Na 9518-3

Bronisław Ojżanowski zagubił kartę powołania wojskowej i metrykę z roku 1894. Radogoszcz 77. 9776-2

Olezyk Jakób, zagubił paszport niemiecki wyd. z gminy Gostków oraz kartę rejestracyjną z 1897 r. wyd. w Łodzi. 9478-2

Janas Władysław Mjckiewicz 6. zagubił dowód osobisty wyd. w Łodzi. 9487-2

Zagubiono paszp. niem. na imię Joanny Klimeczewskiej wyd. w Warszawie znalazca raczy zwrócić Zielona 8, do rządu do mu, 9500-2

Mendel Dawidowicz zagubił kartę rejestracji wyb. z roku 1888 Długa 24. 9537-3

Ciesielski Stanisław Grzybowa 6, zagubił kartę węglową. 9441-2

Kaniera Adolf zagubił paszport rosyjski wyd. w Łodzi Kilińskiego 227. 9450-3

Zaginęła książeczka odroczenia poboru wojsk po. skłch w Łodzi wydana dn. 26. lipca na imię Kazimierz Skolnicki. 9549-3

Sztencel Elza zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi u Teodora 18. 9551-3

Sztencel Gustaw zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi Teodory 18. 9552-3

Leszczyński Józef Kopernika 22. zagubił kartę matlową. 9553-1

Włos Marja zagubiła tymczasowy dowód osobisty wyd. w Łodzi Miłza 20. 9555-3

Balbina Rudnicka zagubiła kartę węglową Ludwika 33. 9557-1

Stanisław Antoński zagubił legitymację kolejową Nr 840 wydana w Kowlu z wołyńskiej Dyrekcji. 9558-6

Stawowa Helena zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi, Główna 36. 9552-3

Wojniak Władysław zagubił portfel i w nim: dowód policyjny 1300 mk. kartki żywnościowe nr 123, 124 125, oraz dowód rejestracji wojskowej. Znalazca będzie łaskaw pieniądze sobie zatrzymać dowody zwrócić do 4 komisariatu policji państwa w Łodzi. 9548-3

Iżkowski Edward zagubił legitymację węglową. Piotrkowska 150. 9572-1

Kawałek Leon zagubił legitymację chlebową na 7 osób. 9573-1

Zagubiono legitymację chlebową na 6 osób na imię Kazimierza Brzózki ul. Julianowska 2. g-p 9541-1

Jan Krasinski Juljasza 9. zagubił kartę węglową. 9541-1

Winkiel Józef zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi Przędzalniana 26. 9556-3

Majer Tranb zagubił kartę rejestracji wyd. w Łodzi Zawadzka 17. 9591-3